

Гапчак Т.Г., Мельник О.М.

Вінницький національний аграрний університет

Розвиток сучасних форм логістичних операторів

На вітчизняному ринку не так активно, як на зарубіжних, але також проходить процес трансформації окремих логістичних структур у логістичних операторів, які займаються наданням комплексу логістичних послуг. В цілому, хоча кількість логістичних операторів ще не зовсім відповідає потребам вітчизняного ринку, цей процес активно відбувається і можна прогнозувати подальшу його активізацію. Одночасно спостерігається вихід потужних логістичних операторів світового масштабу на український ринок, прихід яких спровокує загострення конкуренції та розширення кола пропозиції.

Однією важливою ознакою сучасних тенденцій в логістиці є еволюція логістичних фірм в напрямку їх трансформації в логістичних операторів.

Все більше на ринку послуг з'являється компаній, які позиціонують себе як 3PL та 4-PL-компанії. Що ці аббревіатури означають, як розшифровуються і чим займаються такі компанії наведено нижче.

Абревіатура 3PL розшифровується як логістика третьої сторони (third party logistics). Відповідно до цієї концепції, всю нову історію розвитку логістики можна розділити на відповідні етапи.

1PL - логістика одного боку - була характерна для періоду 1970-1980 років, коли компанії вирішували всі свої питання самі по собі. Орієнтовно в цей час почали формуватися 2PL-провайдери, які пропонували свої послуги компаніям: транспортні послуги або складські операції.

Сьогодні терміни 1PL і 2PL практично не застосовуються. 3PL застосовується для позначення сучасної концепції покупки логістичних послуг, коли клієнту пропонують комплексне обслуговування. Логістичний аутсорсинг на основі 3PL позиціонується, як отримання від клієнта всіх

логістичних процесів і сервісів, запропонувавши йому істотно зменшити свої власні логістичні підрозділи, доручивши ці завдання зовнішнім фахівцям. Логістика третьої сторони представляє собою відкриту систему пропонованих сервісів для вирішення складних завдань управління ланками поставки. У багатьох випадках 3PL-компанії можуть залучати до проектів експертів та ІТ-інтеграторів.

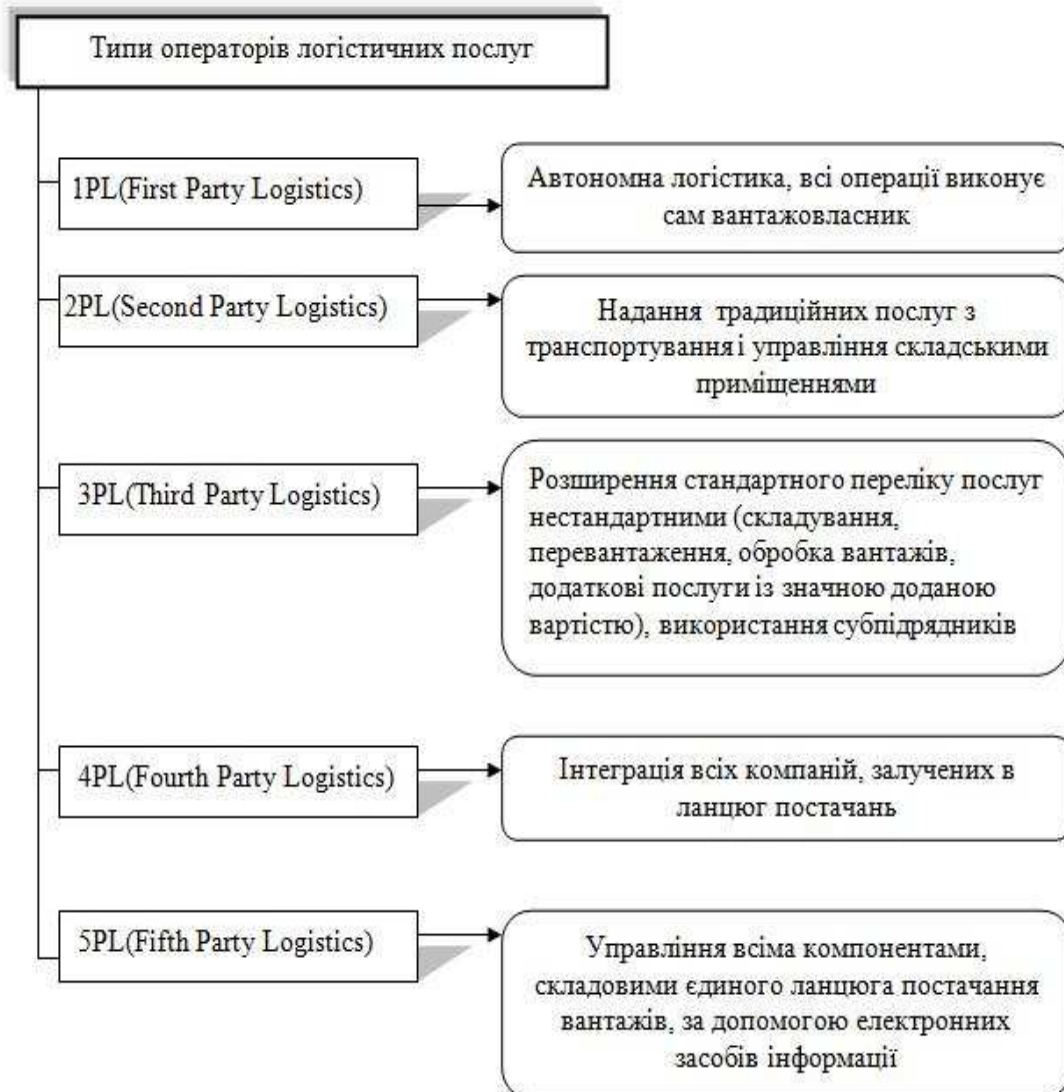

Рис.1. Типи логістичних операторів

Сучасна логістична теорія передбачає появу нової моделі бізнесу, а саме мова йде про концепцію 4-PL (*Fourth Party Logistics Provider*), сутність якої полягає у трансформації ролі логістичного оператора у віртуального логістичного інтегратора. Логістичний інтегратор як партнер надавачів

логістичних послуг відіграє роль інтегратора у ланцюгу поставок, не володіючи при цьому основними засобами логістичної інфраструктури. Деякі зарубіжні автори трактують поняття "4-PL" наступним чином: „... це інтегратор, який монтує засоби, потужності та технології, які знаходяться у власності власної чи сторонньої фірми з метою проектування, побудови і реалізації комплексного розв'язання ланцюгів поставок...". У інших визначеннях оператор 4-PL - це логістичний постачальник нематеріальних послуг.

4PL-провайдери – це наслідок об'єднання логістичних провайдерів або їх поглинання більшими компаніями. Це новий вид аутсорсингу - сукупність стратегічного управління логістичними ланцюжками з тактичною реалізацією послуг 3PL. На відміну від 3PL, який впливає на окремі ділянки логічного ланцюжка, 4PL покликаний оптимізувати його в цілому.

Для реалізації цих завдань логістичний інтегратор повинен насамперед відрізнитись ключовими компетенціями у сфері інформаційних технологій і комунікацій та мати значний досвід діяльності у відповідній галузі. Можна відзначити наступні основні характеристики логістичного оператора рівня 4-PL:

- поставка комплексних послуг (інформаційні / інтеграційні послуги);
- висока кваліфікація кадрів;
- спеціалізація: логістика., консультування, знання ІТ;
- розв'язання проблем для цілих ланцюгів створення доданої вартості;
- досконале розуміння проблем клієнта; високий рівень індивідуалізації послуги, побудова довіри та лояльності з боку клієнта.

Варто відзначити, що 4PL-провайдери тісно пов'язані з виробництвом, особливо з машинобудуванням. Багато компаній-виробників автомобілів, співпрацюють з 4PL-провайдерами, адже останні виконують всю доставку запасних частин і іншої продукції. Багаторічний досвід роботи з автомобільною промисловістю, передові технології і логістичні рішення, розроблені під найвищі стандарти, яких вимагає логістика автопрому, 4PL-провайдери вдало співпрацюють з іншими галузями: косметичною, фармацевтичною

промисловістю, спеціалізованими роздрібними мережами.

Відмова від дорогих складських комплексів дозволила зменшити собівартість виробленої продукції. Однак велику відповідальність взяли на себе логістичні провайдери, яким додалося роботи. Перш за все доставка повинна бути точною до хвилини; в іншому випадку – великі штрафи! Крім того логістичному провайдеру необхідно збирати всі деталі і комплектуючі від всіх постачальників в потрібний час і в потрібному місці і в потрібній послідовності. Це суттєво міняє підхід до складу. Тепер він орієнтується не на дистриб'юцію, а на постачання, не на зберігання, а на рух. Всі необхідні деталі поступають на конвеєр з точністю до хвилини. І таку логістику можуть забезпечити тільки компанії, які допущені до виробництва. Як правило, це великі логістичні провайдери, які мають велику інфраструктуру і сучасні системи управління ланцюжками поставок. Це і є 4PL-провайдери.

Для виконання поставлених завдань такі компанії мають мати розвинену IT-інфраструктуру. Сучасне програмне забезпечення разом з потужною аналітикою дозволяють забезпечити увесь процес роботи 4PL-провайдерів.

Література

1. Васелевський М., Патора Р. Інформація та кадри в логістичних системах. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська Політехніка", 2001. – 268с.
2. Кретов І.І., Садченко К.В. Логістика у зовнішньоторговій діяльності: Навчально-практичний посібник. – М.: Видавництво "Дело и Сервис", 2003. – 192с.
3. Кристофер М. Логістика та управління ланцюжками постачань / Пер. з англ. В.С. Лукинського. – СПб.: Питер, 2005. – 316с.